ಮದಪ್ಪಿಯರಾವಂದಿ
ತುಳುವೆರ್ - ೨

BVP & h-607.

[illegible]

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕಬಿ ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರ ಯ್ಯೆರ್

BVP-607.

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

भारतवाणी परियोजना / BHARATAVANI
भारतीय भाषा संस्थान
CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
मैसूरु / MYSURU - 570 006

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ,
ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

KABI BADAKAIL PARAMESHVAYYER
(Life and work of Badakail Parameshvayyer)

By Mandara Keshava Bhat

Published By Karnataka Tulu Sahithya Academy

Price	:	Rs. 5/-
Pages	:	12
First Impression	:	1995
Chief Editor	:	**Dr. B.A. Vivek Rai** President, Karnataka Tulu Sahitya Academy
Cover Art	:	Gopadkar
Copy Right	:	Academy
Publisher	:	**K. Devaraj** Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbaug, Mangalore.
Printed at	:	**Manorama offsets** C - 10, Industrial Estate Yeyyadi, Mangalore - 8. Ph : 411398
D.T.P.	:	**Pragati Book Service** Besant Complex, M.G. Road, Mangalore -3. Phone : 32605.

ಅರಿಕೆ

ತುಳುಕನ್ನಡ ಕವಿ, ತುಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿತ ಪಾಲ್‌ಗಾರೆ ದಿ|ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರ್ರಯ್ಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬರೆವೊಡುಂದು ಆರೆನ ವಿಚಾರ ತೆರಿಯೊಣೆರೆ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಸರ್ತಿ ಇಂಚೊಗು ಪುರಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಬತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಆರೆನ ಪುದಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕವಿ, ಈ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್ಂದೆ ಎಚ್ಚ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದಾಯಿನ ಗಟ್ಟಿ ತಿರ್ಲ್ದ ವಾ ಸಂಗತಿಲಾ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ. ಇಂಬೆರ್ ಕೊರಿನ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಆಧಾರ ಇತ್ತಿನವು ಆಯಿನೇಡ್ದ್ ಈತಾಂಡಲಾ ಬರೆಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯಾಂಡ್. ಅಂಚಿನ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ, ಇಂದೆನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಎಂಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆಪಾಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಆಕಾಡೆಮಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದುಪ್ಪುನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಇಂಬೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ

ಕುಡಲಡ್ದ್ ಸಾದಾರ್ನ 20 ಕಿ.ಮೀ ದೂರೊಡು ಪುರಲ್‌ಡ್ ಪುದಾರ್ ಪೋತಿನ ಅಮ್ನೋರೆ ದೇವಸ್ತಾನ ಉಂಡು. ಅಲ್ತು 2 ಕಿ. ಮೀಟರ್‌ದಾತ್ ದೂರದ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಬಡಕ್ಕೈಲ್‌ಂದ್ ಪುದಾರ್‌ದ ಕೋಟದ ಬೆರಣೆರೆ ಕುಟುಂಬ. ಇಂದು ಆ ಕಾಲದ ಜೈನ ಅರಸುಲೆನ ಸೇಣಾದಿಗೆಗಾದ್ ಕುಂದಾಪುರತ್ತ್‌ಂಚಿಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಲೆಯಾತಿನ ಈ ಕುಟುಂಬ ತೇರ, (ಚೇರ) ಪುಂಚಮೆ, ಬಡಕ್ಕೈಲ್ ಪಣ್ಪಿನ ಮೂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಮಡಸ್ತನೊಕುಲು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೈಕಿ ಪುಂಚಮೆದ ಕಿಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯೆರೆನ್ಪಿನಾರೆನ ಮಗೆ ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯೆರ್ ಬಡಕ್ಕೈಲ್‌ಡ್ ನಿಲೆಯಾದ್ ಬಂಗೆರೆ ಸೀಮೆದ ನೆತ್ತೆರ್ ಕೆದು ಪೊಳ್ಳೇರ್ನ ಮಗಳ್ ಕಾಶಮ್ಮಾನ್ಪಿನಾರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಅಕ್‌ಳೆನ ರಡ್ಡನೆ ಮಗೆ ಆದ್ 1881ನೇ ಇಸ್ವಿ ದಸಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳುದ ೨ ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದ ಬಿಸು ಸಂವಸ್ಸರದ ಜಾರ್ದೆಡ್ 18 ಪೋಪಿನ ಸುಕ್ರಾರದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆನೇ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್.

ಆ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟ್‌ದಂಚ ಐನ್ ವರ್ಸ ಆನಗ ಇಲ್ಲಳೇ ಬರವು ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಪಗ ಬರವುಂದ್‌ಂಡ, ಓದೆರೆ ಬರೆಯೆರೆ ಸರಾಗ್‌ಡ್ ತೆರಿದ್ ಕೂಡ್ಸಯೆರೆ ಕಳೆಯೆರೆ ವೊಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೆರಣೆರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಂಚ ಪಾಕ ಸೊಲೆಕೊಲು ಬೊಕ್ಕ ವಾರ, ತಿಥಿ, ನಚ್ಚತ್ರ, ತಿಂಗೊಲುದ ಪುದಾರ್, ಸಂವತ್ಸರೊಲು, ಮಗ್ಗಿ ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಕಲ್ಪುನನೇ ಇದ್ಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈತ್ ಕಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಪಿರಾಯೊಡು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಪರಮೆಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ತನ್ನ ಪತ್ತನೆ ವರ್ಸೊಡು ಕರ್‌ಂಬಾರ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೆನ ಸರ್ಕಾರ್ ಸಾಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಮಗ್‌ರನ ವರ್ಸನೇ ಸಾಲೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಇನಸ್‌ಪೆಟ್ರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಇಸ್ಟೇಸ್ ರಾಯೆರ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಇಂಬೆರೆಡ ತುಳುಟ್ಟೇ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಇಂದು ತಾನ್ ದುಂಬು ತುಳು ಕಬಿಯಾವೊಡುಂದು ದೇವೆರೆ ಚಿತ್ತ ಆದುಪ್ಪೊಡೂಂದ್ ಮಲ್ಲ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ನೆನೆತೊಣುವೆರ್.

ಇಂಚ 1895ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಳನೇಡ್ ಪಾಸಾದ್ ಅವುಳೇ ಆಜಿ ವರ್ಸ ಐಗುಳಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಒರ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆಡಪ ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತಿನಾರ್

ಪಾಂಜದ (ಪಾವಂಜೆ) ಲಚ್ಚಿಮಿ ನಾರ್ನಪ್ಪೆರೆನ ಹರಿಕತೆ ಕೇಣ್ದ್, ಮರ್ಲ್ದ್ ಮಂಗಚ್ಚೆದ ಅಪ್ಪಿ (ಕಲ್ಯಾಣಿ ಭೀಮ) ರಾಯೆರೆಡ ಪದ ಮಲ್ತ್ತೆರೆ ಕಲ್ಪುನಗನೇ ತಾಳ, ಮದ್ದೊಳಿ, ಚೆಂಡೆ, ಅರ್ತ, ನಲಿಪೆರೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಸಂದೊಲ್ಗೆದ ಲಚಿಮಿ ನಾರ್ನಪ್ಪೆರೆನ ಕುಮಾರ ವಿಜಯಾನ್ನಿನ ಪರ್ಸಂಗ ಬೂಕು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೆಂಡ್. ಅಯ್ನ್ ತೂದು ಗರುಡ ವಿಜಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಹರಿಕತೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಕತೆನ್. ಗರುಡೋದ್ಭವಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪರ್ಸಂಗ ಬರೆಯೆರ್. ಇಂಚ ಹರಿಕತೆ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ, ಪದ ಬರೆಯೆರೆಲಾ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

1905ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಎಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆನ ಮಲ್ಲ ದೀಪದಾನಿ ಮಣ್ಣ ಗೋಪುರದಲ್ಪ ಕೈಕಾರ್ ಸಮದಾಂತಿನ ವೊರಿ ನಟ್ಟುನ ಮಾನ್ಯೆ ಗುರ್ಜಿಡಿತ್ತಿನ ದೇವೆರೆನ್ ತೂವೊಂದು ಅರೊಂದು ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿನ "ನಾಣೆಂಕ್ ಗತಿಯೇರ್ ಪಣ್‌ಲೆ ರಂಗಯ್ಯ| ಕಾಣಿಕೆ ಯೀರೆಗ್ ಎನ ಮನಸಯ್ಯಾ|....." ನ್ಪಿನ ಪದೊನು ಕೇಣ್ದ್ ತುಳುಕ್ಕು ಮರ್ಲಾಯೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಆರೆನ ಗುರುನ ಗುರು ಆದಿತ್ತಿನ ಮುನ್ನೂರು ಸಿವರಾಮಯ್ಯೆರೆನ ಪ್ಲೇಗ್‌ದ ಪದ ತೂಯೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ಜತೆಟ್ಟಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ತೂದು ಇಂಬೆರ್‌ಲಾ ಪಾಕ ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಬಂಟಾಲ್‌ದ ಸೋಮಣ್ಣ ಸೇರಿಗಾರ್ರೆಡ ಒಂತೆ ದಿನ ಪಿಟಿಲ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಎಲ್ಲೆಲ್ಯ ಕತೆ, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಮುಟ್ಟದ ಸಾಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ತನ್ನಇಲ್ಲಾಳೇ ಆಮುಂಜ ಗುತ್ತು ಸೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಮಿನಿ ಕೆಲವು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪದ ಅರ್ತ ಮದ್ದೊಳಿ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರ ಆಪಗದ ಸಾಲೆದ ಇನಸ್‌ಪೆಟ್ರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಮಡ್ಕೇರಿದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದ್ ಗಡುಕರಿದ್ ಉಂಬೊಳಿ ಪಡೆಪಿನ ಮಾರಾಜೇಸಿರಿ ಪಂಜದ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ 1906ನೇ ಇಸ್ವಿ ದಸಂಬ್ರ 15 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಇಂಬೆರೆನಿಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಡ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ಬರೆತಿನ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ತೋಜಾಯೆರ್, ಪಂಡೆರ್ ಪಂಜ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ ಕುಸಿ ಪಡೆದ್ ಪಾಕ ಸಂಗತಿನ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ' ಸಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ' ಅನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಯಾಕರಣದ ಬೂಕುನು ಕೊರಿಯೆರ್. ಇಂದೆಡ್ದಾದ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರೆಗ್ ಇದ್ಯೆದ ಇಲಾಕೆದಕ್‌ಳೆನ ಗುರ್ತ ಆಯೆರೆ ಸಾದ್ಯಾಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಪರಮೆಸ್ರಯ್ಯೆರೆನ ಪಳಾಯೆ ಒರಿ ನಾಲ್ಯೆನ್ ವರ್ಸೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಸೌಕ್ಯದಾಂತೆ ಇತ್ತಿನಾರ್ 1910ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ದೇವೆರೆ ಆದೀನ ಆಯೆರ್. 1915ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯರೇ ತಿಂಗೊಳುಗಟ್ಟಲೆ ಜರೊಟ್ಟು ಜೆತ್ತಿನವುಳು ಆಯೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆನ ಬೂಕುದ ಕಟ್ಟೊಗು ಉದಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಬೂಕುಲು ಹಾಳಾದ್ ಪೋಂಡು. ಗರುಡ ವಿಜಯ (ಹರಿಕತೆ), ಗರುಡೋದ್ಭವ (ಪರ್ಸಂಗ), ಅಂದಾದರ್ಬಾರ್ (ನಾಟಕ), ಸತ್ಯಾತ್ಮ (ಪ್ರಹಸನ), ರಾಮಾನಂದ (ನಾಟಕ, ಕಡೆ ಕೊಡಿ ಪೋದು ನಡು ಮಾತ್ರ) ಇಂಚ ಈತ್ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೂಕುಳು ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಜರ ಬುಡ್ಡು ಲಕ್ಕಿನಾರ್ 1916ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಬಜಗೋವಿಂದೊನು (ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಬರೆತಿನ) ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯೆರ್. ಅವೆನ್ ಪಂಜದ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ ತೂದು, ಇಂದೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಲೆ. ದತ್ತ್ಡ್ ದುಂಬುದ, ಬಲತ್ತ್ಡ್ ಈರೆನ ಅಚ್ಚಿ ಆವಡ್ಂದೆರ್. ಅಂಚನೆ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಬರೆಲೇಂದೆರ್. ಅಂಚನೆ ಕನ್ನಡದ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ 1916ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯೆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. 1920ಡು ತುಳು ಬಜಗೋವಿಂದೊನು ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್.

ಈ ಸಮಯೊಡು ಊರುಡು ನಡಪುನ ಗಾಂದ್ಯೆರೆನ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿದ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್‌ಲಾ ಒರಿ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದ್ ತುಳುವೆರೆಗಾದ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಬಾಸಣ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದೆಕ್ಕಾದ್ ಅಪಗದ ಮಹಮ್ಮದಾಲಿ ಶೌಕತಾಲಿನಕ್‌ಲು ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆದ ಕತೆ ಬರೆಯೆರ್. ಅಪಗದ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಸಲಾದ್ ನಡತಿನ ಚರ್ಚೆ ತೂದು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂಡ್ ಗೆರೆತ್‌ದ್ ನೀತಿ ಕಂದೊಲುಂದ್ ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ತೊಡಗ್ಯೆರ್. 35 ಪದ ಬರೆದಾನಗ ಬೊಂಬೈದ ನರಿಮನ್ ಸಾಯ್ಬೆರ್ ಬತ್ತ್ದ್ 28ನೆ ಇಸ್ವಿ ನವಂಬ್ರ 18ನೆ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಲೆಡ್ ನಡತಿನ ತುಳುನಾಡೇನ್ಪಿ ನಮ ಜಿಲ್ಲೆದ 5ನೆ ಸಬೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ 'ಸಬೆ ನಡಪಂದಿನ ತೂದು ಬೇಸರ್‌ಡ್ ಅಪಗ ಮಾತೆರ್ನ ಮೆಚ್ಚಿದಿತ್ತಿನ 'ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ' ಪಣ್ಪಿ ಪರ್ಸಂಗೊನೇ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ಪುನ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯ್ಕ್ ಬೋಡಾದ್ 4 ಕೈ ಬರವುದ, 4 ಅಚ್ಚಾತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್‌ದ್ ಅಯ್ಟ್ ಅರ್ಕುಳ ಸುಬ್ರಾಯಾಚಾರೀನ್ಪಿನಾರ್ ಅರ್ತ ಬರೆತಿನ ಪ್ರತಿಟ್ಟ್ ಒಂತೆ ಪದೊಕುಳು ಹೆಚ್ಚ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಅವೆನ್ ದೆತೊಣೆರೆ ಅರೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡವೊಂಡೆರ್. ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಬಂಟಲ್‌ದ ಮೂಜಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಪ (ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್) ತಾಳ ಮದ್ದೊಳಿಂದ್ ತೇರಿಂಡ್. ಆನಿದ ತಾಳಮದ್ದೊಳಿಡ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರಾಯಿನಕ್‌ಳೆಗ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊರ್ಪಿನಿಂದ್‌ಲಾ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಆನಿದ ಸಬೆಕ್ಕ್ ಉಳ್ಳಾಲ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್. ಆರ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರೆನ್ ತೂದು ಈರ್ ಇನಿ ತುಳುಟ್ಟು ಅರ್ತ ಪಣೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಇಂಬೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತಯಾರಿಜ್ಜಂದೆ ಇತ್ತಿನೇಡ್ದಾವರ ನಡತ್ತ್‌ಜಿ. ತಾನ್ ಬತ್ತಿನೇಕ್ಕ್ ತುಳುತ್ತ ಸೇವೆಗಾದ್ 5 ನಿಮಿಸ ವಾಯ್ದೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ತುಳು ಕಿಟ್ಟ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗದ ಪತ್ತ್ ಪದ ಪಂಡೆರ್. ಕೇಂಡಿನಕುಲು ಮೆಚ್ಚಿಯೇರ್ದ್‌ಲಾ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಪಕೀರ ಸೆಟ್ರ್(ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ರ್) ಇಂದು ಪೂರಾ ವಾಕಾಲೊಗಾಪಿನಾಂದೆರ್‌ಗೆ. ಎಲ್ಲೆ ತಾಳ ಮದ್ದೊಳಿ ಮಲ್ಪುಂಡ ಎಲ್ಲೆಗೆ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಮನದಾನಿ ಕಾಳ ಮದ್ದೊಳಿ ಆಯಿಜಿಡಲಾ ಅಳ್ತುಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಪರಮೆಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ಆಯಿನ್ ಬರೆದ್ ಮುಗಿತೆರ್. ಈ ಸುದ್ದಿ

ಕೇಂಡಿನ ಒಡಿಪುದ ತುಳು ಚಳವಳಿತ್ತ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಯಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿಲು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಒತ್ತೊಂದು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ಆ ಕಾಲದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಪಂಜ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್, ಉಳಾಲ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್, ಅತ್ತಾವರ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಸೆಟ್ರ್, ಕಡೆಕಾರ್ ರಾಜಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣರಾಯೆರ್ ಇಂಚ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಈ ಕಿಟ್ಟ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊನು ಓದುದು ಮೆಚ್ಚಿದೆರ್.

ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರೆಗ್ ಜೋಕುಳಿತ್ತ್‌ಜೆರ್. ವಾಮಂಜೂರುದ ಬೊಂಡಂತಿಲದ ಗಂಗಮ್ಮನ್ನಿನಾರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರಂಜೆದ ಪಾರ್ವತಮ್ಮನ್ನಿನಾರೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಪುರಲ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ಭಜನೆ ಸಂಗೊನು ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳುಟ್ಟು ಭಜನೆ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಕಾರ್‌ಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ಹರಿಕತೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಬಡಕೈಲ್‌ಡ್ ಮುಟ್ಟದ ಪುರಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಪುನಕ್‌ಲೆಗ್ ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದೊಳೆ ಕಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಡೆಕ್ ದಾಲ ದೆತೊಣಾಂದೆನೇ ಇತ್ತೆರ್.

ಅಪಗದ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮೆಂಬರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಒಂಜಿ ಸಬೆಟ್ಟ್ ಪುರಲ್‌ಡ್ದ್ ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡುಗ್ ಮಾರ್ಗ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ನಿಗಂಟ್ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಬಡಕೈಲ್‌ಡ್ದ್ ಪುರಲ್ ದೇವಸ್ತಾನ ಮುಟ್ಟದ ಜಾಗೆ ಕಂಡೊಲು. ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ ಆವಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ಪದ ಜಾಗೆ ಬುಡ್ಪಾವೊಣಗಂದ್ ನಿಗಂಟಾದ್ ಮಾರ್ಗ ಮಲ್ಪಾವುನ ಬೆಲೆನ್ ಪರಮೆಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡುಡ್ದ್ ಬಡಕೈಲ್ ಮುಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ ಆಪಿನೆ ದೇವಸ್ತಾನ ಮುಟ್ಟದ ಕಂಡದ ಜಾಗನ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರಿಯೆರೆ ಯೇರ್ಲಾ ಒಪಿದ್‌ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಾರ್ಗಪೆರಜನ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್‌ಂದ್ ಅಯ್ತ ಕರ್ಚಿದ ಪಣವು ಮಂಜೂರು ಆವಂದೆ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಡ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಮಾರೊಡಾಂಡ್‌ಂದ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇಂದುವೇ ಸಾಲೊಗು ತನ್ನ ಶ್ರೀಮಂತೆ ಬಂಧುಲೆಡ ಪೋದು ಸಾಲ ಕೇಂಡಿನೇಕ್ಕ್ ಅಕುಳು ಇಜ್ಜೆಂದ್ ತರೆ ಕುಡ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಯ್ಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಪದ ಬರೆಯೆರ್.

ದೊಡ್ಡವರೆಂಬವರು | ದೂರದ | ಗುಡ್ಡದಂತಿಹರು |
ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿದರೆ |
ದುಡ್ಡೊಂದೀಯರು ದೊಡ್ಡವರು || -

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪದೊಕ್ಲೆನ ದಾಟಿಡ್ "ಇಡು ಇಡು ಇಡು ಕರುಣ ನಾರಾಯಣ " ಅಂದ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಲೆಕನೆ "ತುಳುಟ್ಟು" ಕೊರು ಕೊರು ಕೊರು ಗೇಣ | ನಾರಾಯಣ | ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತಿನತ್ತಂದೆ ಏತೋ ತುಳು ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್ಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಕೇಣರೆ ತಿಕ್ಕುನ ಕಷ್ಟ. ಪುರಾಲ್ದ

ಉಳ್ಳಾಲ್ಡಿ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್.

"ರಾಜ ರಾಜೇಶ್ವರಿಯೆ | ಪಾಲಿಸು | ರಾಜಶೇಖರಿ ಪಾಲಿಸೌ||
ರಾಜ ಮುಖಿ ಮೂಲೋಕ ಪೂಜಿತೆ| ರಾಜ ತೇಜ ವಿರಾಜಿತೆ || ಪ ||

ಗಿರಿಜೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಾಣಿಯೆನಿಸುತ | ಚರಣ ದಾಸರ ಪೊರೆಯುತ ||
ಪರಮ ಭಾಗ್ಯವ ಮೋಕ್ಷ ಪದವನು | ಸುರ ತರುವಿನಂತೀಯುವ || ೧ ||

ನಾದ ಬಿಂದು ಕಳಾದಿ ರೂಪಿಣಿ | ವೇದ ಮಂತ್ರ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ ||
ಆದಿ ಗಾಯತ್ರೀಶ ರೂಪಿಣಿ | ಮೋದ ಬ್ರಹ್ಮಪರಾಯಣಿ ||೨ ||

ಬುಗರಿಯಂತಾಡಿಸುವೆ ನೀನು | ನಗುತ ತ್ರೈಮೂರ್ತಿಗಳನು||
ನಿಗಮನುತೆ ಗುರು ಪರಮಶಿವನನು | ಅಗಲದಿರುತಿಹೆ ಅನುದಿನ ||

ಇಂಚ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರೆನ ಬೇಲೆ ಬಾರಿ ಪರಂಗಿದಿನವು. ಆಂಡಲಾ 1949ನೆ ಇಸ್ವಿ ಮುಟ್ಪ ಇಂಬೆರ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದುಪ್ಪೊಡುಂದ್ ಜನೊಕ್ಲೆ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್ಣಗ ತೆರಿವುಂಡು."

❦❦❦❦❦❦❦❦

- 2 -

ಭಜಗೋವಿಂದ ಕೃತಿ ಸುರೂಟ್ಟು ಕನ್ನಡೊಡು ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟ್ಟು, ತುಳು ನೀತಿ ಪದ್ಯೊಲು, ಮೂಜಿನೆ ಕಿಟ್ಣ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗ. ಇಂಚ ನಾಲ್ ಕೃತಿಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾದುಪ್ಪೊಡುಂದು ತೋಜುಂಡು. ಭಾಷಾಂತರೊಡು ಪರಮೇಸಯ್ಯೆರೆನ ಬಿರ್ಸತನೊಕ್ಕು ಎದುರಿಜ್ಜಿ. ಆ ಭಾಷಾಂತರೊಲು ಸ್ವಂತ ರಚನೆ ಪಣ್ಪಿನಾತ್ ಸಾಜವಾದ್ ಮೆರೆಪಿನವಾದುಂಡು. ಎನ್ನ ನೆನೆಪ್ಪುದ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್ ತೂಲೆ.

ಸಂ (ಮೂ) - ಬಾಲಸ್ತಾವತ್ ಕ್ರೀಡಾಸಕ್ತಃ | ತರುಣಸ್ತಾವತ್ ತರುಣೀ ಸಕ್ತಃ |

ಕ. (ಭಾ) - ಸಣ್ಣವನಾಗಿರಲಾಟದಿ ಮನಸು | ಹೆಣ್ಣಿನಿಚ್ಛೆಯವ್ವನದೊಳು ಬಿರುಸು

ತು (ಭಾ) - ಕಿನ್ನಿಡ್‌ಗೊಬ್ಬು ತಮಾಸೆದ ಸುದ್ದಿ | ಪೊಣ್ಣುಳೆನವ್ವೇ ಜವನೊಡು ಸುದ್ದಿ ||

. ನೀತಿ ಕಂದೊಲು ಸುಭಾಷಿತದ ಮಾದರಿಯಾದುಂಡು. ಇಂದೆನ್ 1974ನೇ ಇಸ್ವಿ ನವೆಂಬರ್‌ಡ್ ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ ಇಂಬೆರ್ ಪ್ರಕಾಶೊಗು ಕಣತ್ತೆರ್. ಪಾಕ ಸೊಂತದ ರಚನೆ ಆಂಡ ಪಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಭಾಷಾಂತರೊಲಾದುಂಡು. ಉದಾ :
ವಚಸ್ಯೇಕಂ, ಮನಸ್ಯೇಕಂ, ಕರ್ಮಣ್ಯೇಕಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ | ವಚಸ್ಯೇಕಂ, ಮನಸ್ಯೇಕಂ, ಕರ್ಮಣ್ಯೇಕಂ ದುರಾತ್ಮನಃ ||

ತು :- ಬಾಯೊಂಜೇ ಮನಸೊಂಜೇ |
ನಾಯೊಡೊಂಜೇ ನಡತೆಳು ಸತ್ಯದಕುಳೆಗ್ ||
ಬಾಯೊಂಜೇ, ಮನಸೊಂಜೇ |
ನಾಯೊಡೊಂಜೇ ನಡತೆಳು ಮಿತ್ಯದಕುಳೆಗ್ ||

ಇಂಚ ಎಬ್ಬಾದ್ ಭಾಷಾಂತರದವೇ ಆದುಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಬೂಕು ಅಬ್ಬಾನಗ ನಕ್‌ಲ್ ತಿದ್ದಂದೆ ಇತ್ತ್‌ದಾ ದಾನ್ನಾ ದಿಂಜ ದೋಸೊಲು ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ನನ ಕಿಟ್ಣ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗ :- ಇಂದು ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರೆನ ಬೇಲೆಲೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ. ಛಂದಸ್ಸ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಪದ ಬರೆಯೆರೆ ಏಪಲಾ ಸಾದ್ಯಾಂದ್ ತೋಜಾವುನ ಬೇಲೆ.

ಈ ರಚನೆಡ್ ಎಬ್ಬಿನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕುಡಲದ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ದ ತುಳು ಬಾಸೆನೇಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್‌ಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಗಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಬೇತೆ ರೂಡಿದ ಪಾತೆರೊಲು ಪ್ರಯೋಗಾತ್‌ಂಡ್. ಬೆತ್ತ್, ಆತ್‌ನ್, ತಣೆಪಾತ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಯೆಂಕುಳು (ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ರಹಿತ) ನಮ (ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಸಹಿತ) ಸರ್ವನಾಮೊಲು ಒಂಜೇ ಅರ್ತೊಡು ಪ್ರಯೋಗಾತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಅರ್ತ ತೆರಿಯಂದೆ ಅತ್ತ್ ದುಂಬುದ ಕವಿಕುಳು ಸಬ್ದೊನು ತಪ್ಪು ಬರೆದಾಂಡಲಾ ಛಂದಸ್ಸ್‌ನ್ ಕಾತೊಂದು ಪದ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಬಿಕುಳುಲಾ 'ಮಾಷ'ಂದಿತ್ತಿನೆನ್ 'ಮಷಂ'ದ್ ಬರೆತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಿನ ಗೇಣೊಡು ಬಲತಿನ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ ಪರ್ಸಂಗದ ಪದೊನು ರಾಗ ತಾಳೊಡು ಪಣೆಯೆರೆ ದಂಟಂದಿಲೆಕ್ಕ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ನಂಬೊಲಿ.

ನನ ಪಾಕ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಕೊಡಿಪಾದೆರ್.

1. ಮತ್ಸ್ಯನೃಪಾಲನರಮನೆಯಲ್ಲಿ - ಮೀನ್‌ದರಸಿಲ್ಲಾಳ್

2. ನಡೆದನಚ್ಯುತನ ಬಳಿಗೆ - ಬತ್ತೆ ತಿರ್ಗಂದಿನಯಡೆ ; ಅಲ್‌ಗಂದಿನಾರ್

3. ಜಡಜನಾಭ - ನೀಡ್ರಾತಿ ಪೂವೊಳುದಾರ್

4. ವನಜಾಕ್ಷ - ನೀರ್ತುಳಯಿ ಪುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣಾರ್.

ಇಂಚಿನ ಪಾಕದ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತೊಣೆರೆ ಒಂತೆ ಬಂಜ. ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ಸುಲಬೊಡು ಅರ್ತಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಬರೆವೊಲಿ. ಆಂಡ ಇಂಚಿನೆನ್ ತೂದಾಪಿನೆ ತುಳುಟ್ಟು ನನಲಾ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಅಗತ್ತೊಗು ತಕ್ಕ ಬಾಸೆಗ್ ಒಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಸುಲಬೊಡು ಅರ್ತಾಪಿಲೆಕ ಕೊಡಿಪಾದ್ ಬಾಸೆನ್ ಬುಳೆಪಾವೊಲೀಂದ್ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವುಂಡು. ದೈರ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಈ ಸಬ್ಬೊಲು ಪೊರ್ಲುಲ್ಲ.

1.	ಮುಸಲಧರನೆಡೆಗೆ	-	ಉಜ್ಜೇರ್ ಪತ್ನಯಡೆ
2.	ಹಲಧರ	-	ನಾಯೆರ್ ಪತ್ತಿನಾಯೆ
3.	ತುರುಗಾವವ	-	ಪೈರ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನಾಯೆ
4.	ಶ್ರೀರಮಣ	-	ಸಿರಿರಾಯೆ, ಸಿರಿ ಕಂಡಣಿ
5.	ಫಣೀಶ್ವರ	-	ಉಚ್ಚುಲೆರಸು
6.	ತರಣಿಜಾದ್ಯರು	-	ಪೊರ್ತುದ ಮಗನಕುಳು
7.	ನಗಧರ	-	ಗಟ್ಟಿ ಲಕ್ಕಪತ್ನಾಯೆ
8.	ಮುಗುಳಂಬ	-	ಪೂಪಗರಿ
9.	ಪದಾಬ್ಜ	-	ಕಾರ್ದಮರೆ
10.	ನಿಂದಿಸಿತು	-	ಕೂಲ್ಯಾಂಡ್
11.	ನಿಂದಾಸ್ತುತಿ	-	ಕೋಂಗಿ ಪುಗಾರ್ತೆ

ಇಂಚ ಈ ಕಿಟ್ಣ ರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗ ಬಾಷಾಂತರ ಆಂಡಲಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆದ ಸತ್ವದಿಂಜಿದಿ ಪ್ರಸಂಗ ಆದುಂಡು. ತುಳು ನುಡಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥ ಪಣ್ಪಿನಾತ್ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ವ್ಯವಹಾರೊಡು ದಾಂತಿನ ಏತೋ ಪಾತೆರ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಗಾಡಿಯೆತ್ತಿನ ಗೋಳು'ಂದ್ ಒಂಜಿ ಪದ ಬರೆತಿನ ಸಾಲೆದ ಪಾಟ ಬೂಕುಡು ಆಬ್ಬಾತ್‌ಂಡ್.

- 3 -

ಪರಮೇಸ್ರ್ರಯ್ಯೆರ್ ಇಂದತ್ತಂದೆ ಊರುದ ಒಂಜಿ ಬಡಕುಟುಂಬದ ಪೊಣ್ಣನ ದುರಂತೊನು ಯಕ್ಷಗಾನ ರೂಪೊಡು ' ಸಂಗ ಪುರಾಣೊಡು ಬಂಗ ಪ್ರತಾಪ'ಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಎಚ್ಚ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅತ್ತಂದೆ ಬಜೀ ಬಪ್ಪುರ್ ಆಯಿನ ' ಇಳಿದಾರುವಾರು ಕ್ರಯಚೀಟು' ಪಂಡ್‍ದ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಯಚೀಟ್‍ದ ಒಕ್ಕಣೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಅವುಲಾ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಚಾರ ಇಜ್ಜಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ ' ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡು' ಪಂಡ್‍ದ್ ಪುದ್ದರ್ ಉಣ್ಪಿನ ಪದ ತ್ರಿಪದಿಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಇಂದು ಕೇಣ್ಗ ಬಜೀ ಬಪ್ಪುರ್. ಸಂಧಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್‍ಂದ್ ಪಂಡಿನ ಜಾಗ್‍ಡ್ ಸಂಧಿ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಬರೆತಿನ ಪದ. ಬಹುಶ ಆರೆಗ್ ಪಂಜ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ ಸಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣೊನು ಕೊರ್ತೆರ್‍ಂದ್ ಪಣ್ತೆರ್, ಅಯ್ಪ್ ಓಳೋಳು ಸಂಧಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಣ್ತಿನ ಜಾಗೆವುಂಡಾ ಅಂಚಿನವುಳು ಅಯ್ಪ್‍ಲಾ ಬಪ್ಪುರ್ ಅರ್ತ ಆಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆತೆರ್.

❦❦❦❦❦❦❦❦

- 4 -

೧. ಆರೆ ಕುರಿತ್ ಆಧಾರದಾಂತಿನ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರ – ಆರ್ ಅಪಗ ಗಾಂದಿ ಗಲಾಟೆಂದ್ ಊರುಡು ಪಣ್ಪಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಡ್ ಕುಡಲಡ್ ಬಾಸಣ ಮಳ್ಪುನಗ, ಆ ಪೊರ್ತುಡು'ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‍ಪೆಕ್ಟರ್' ಆದಿತ್ತಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರ್ಣಪ್ಪಯ್ಯನ್ಪಿನಾರ್ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆರ್‍ನ ನನಿಕೆ. ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಬನ್ನಗ 'ಬಾಂಧವರೇ!'ನೋಡಿ, ಈ ಯಮದೂತ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ನಾನು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ'ಂದ್ ಬಾಸಣ ಮುಂದರ್‍ಸ್ನಾಯೆರ್‍ಗೆ. ಪರಮೇಸ್ರಾಯ್ಯೆರೆನ್ ಕೈದ್ ಮಲ್ತ್‍ದ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋಯೆರ್‍ಗೆ.

೨. ಪುತ್ತೂರುಡು ಜಾತ್ರೆದಪಗ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಊರುಡು 'ಕಾಲರಾ'ರೋಗ ಇತ್ತಿನೇಡ್ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆರೆಟ್ಟ್ ತೀರ್ಥ ಮೀಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪೋಲಿಸ್ ಪಾರ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್‍ಗೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ಅಡೆ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತೆರಿದಿತ್ತಿ ಜನಕುಲೆಗ್ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಮೀಯೆರೆ ಆಯಿಜೀಂದ್ ಬೇಜಾರ್‍ಡುಪ್ಪುನಗ ಅಡೆ ಪೋದಿತ್ತಿ ಪರಮೇಸ್ರಾಯೆರೆಡ ಗುರ್ತದಕುಳು ತಿಕ್ಕ್‍ದ್ ಇಡೆ ಬತ್ತ್‍ದ್‍ಲಾ ಸೀರ್ತ ಮೀಯೆರೆ ಪೋಲಿಸ್‍ದಕುಳು ಬುಡ್ಪುಜೆರತ್ತೆ ರಾಯೆರೇ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಸೋತಂದೆರ್‍ಗೆ. ಅಪಗ ನಿಕುಳು ಮಾತ ಯಾನ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ

ಕೇಣುವಾರ್ದ್ ಮೀಪಿ ಲೆಕ, ಯಾನ್ ಮಳ್ಪುವೇಂದೆರ್‌ಗೆ. ಮಾತ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಮೊಕುಳೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಕೆರೆತ್ತ್ ಬರಿಕ್ಕ್ ಪೋದು "ಜನೊಕುಲೇ, ಈ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಸೀರ್ತ ಮೀವೊಂದು ಏತೋ ಕಾಲೋಡ್ದ್ಂಜ ನಮಜನೊಕುಲು ನಡತೊಂದು ಬಯ್ಯ್‌ಂಡ್. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆ ಕಾಲೋಡ್ದು ಬಯ್ಯಿನ ಕಟ್ಟ್. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ದೇವೆರೆ ಬಕ್ತೆರ್, ಹಿಂದುಲು, ಎಡ್ಡೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಪುಟ್ಟಿನಕುಳು ಅಂದ್‌ಡ ಇತ್ತೆ ಲಾಗಿಲೇಂದ್"ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಅಂಗಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೆರೆಕ್ಕ್ ಲಾಗಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಲಾಗಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಜತೆಟ್ಟಿತ್ತಿನಕುಳುಲಾ ಅಂಗಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಲಾಗಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಪೋಲಿಸ್‌ದಕುಳು ಉಂತೊಂದು ತೂದು ತಲೆಪೆರೆ ಆವಂದೆ ದೂರ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ.

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಬಗೆತ್ತ್ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ
ಬೆಂಕ್ಕಿನ ನಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ,
ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾಣಿಕೆಲೆನ
ನೆನೆಪುದ ಕೊಡಿಪಾದ ಕೊರ್ಪುನ ಉದ್ದೇಸೊಡು
'ಮದಿಪುಗಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಪುಸ್ತಕೊಲೆ
ಪ್ರಕಟನೆಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ನಿಕುಲೆ ಮುಟ್ಟೊಲಗ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್
ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬರೆತ್ತ್ ಈ ಪಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ಸತ್ಯ ಮಾತ
ಅಬಿಮಾನೊಲೆನ ಈ ಬೂಕುಲು ತಿಳಿಪಾದ ಕೊರ್ಪೆ.
ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ
ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಮಲ್ಪೊಡು ಎಂದ
ದುಂಬು ಪೋಪೊರೊನ್ಪಿ ಪ್ರೇರಣೆಲೆನ ಉಕ್ಕ
ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ ಅಕುಲು ನಕ್ಕ ಪಾಡುಂಡು ನಂಕ
ಕೊಡಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.